

Załącznik nr 2 do Regulaminu Wyboru Projektów

Przewodnik kwalifikowalności wydatków

Priorytet: FENG.05 Wsparcie projektów realizujących cele inicjatywy STEP

Działanie: 05.01 Fundusz wsparcia technologii krytycznych

Nabór: FENG.05.01-IP.02-003/26, FENG.05.01-IP.02-004/26

Sektor: technologie cyfrowe

Ścieżka A: projekty inwestycyjne, które wnoszą na rynek wewnętrzny innowacyjny lub najnowocześniejszy lub przełomowy element o znaczącym potencjale gospodarczym

Ścieżka B: projekty inwestycyjne, które przyczyniają się do ograniczania lub zwalczania strategicznej zależności Unii Europejskiej

05.05.2026 r.

Spis treści

1. Ogólne zasady kwalifikowalności wydatków w projekcie	4
1.1 Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach pomocy publicznej oraz pomocy de minimis.....	4
1.2 Zasady kwalifikowalności podatku VAT	7
2. Wkład własny i środki prywatne	8
3. Wydatki kwalifikowalne w projekcie w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej	9
3.1 Pomoc publiczna	9
3.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania.....	9
3.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych	9
3.3.1 Grunty.....	10
3.3.2 Nieruchomości zabudowane	10
3.3.3 Środki trwałe/dostawy	11
3.3.4 Roboty budowlane	11
3.3.5 Wartości niematerialne i prawne	11
4. Wydatki kwalifikowalne na usługi doradcze	12
4.1 Pomoc publiczna.....	12
4.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania	12
4.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych	12
4.3.1 Usługi zewnętrzne (doradztwo)	12
5. Wydatki kwalifikowalne na wspieranie innowacyjności	13
5.1 Pomoc publiczna.....	13
5.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania	13
5.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych.....	13
5.3.1 Usługi zewnętrzne (wspieranie innowacji)	13
6 Wydatki kwalifikowalne na szkolenia	13
6.1 Pomoc publiczna	13
6.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania.....	13
6.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych	14
6.3.1 Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe rzeczywiste).....	14

7	Pomoc inwestycyjna na ochronę środowiska	16
7.1	Pomoc publiczna	16
7.2	Limity wydatków kwalifikowalnych w projekcie oraz limity dofinansowania	16
7.3	Kategorie wydatków kwalifikowalnych na ochronę środowiska	18
7.3.1	Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności	18
1)	Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności - dodatkowe komponenty w istniejącym zakładzie	18
2)	Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności - koszty budowy infrastruktury dedykowanej	18
3)	Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności - całkowite koszty inwestycji (obniżona intensywność pomocy)	19
4)	Ochrona środowiska, w tym wychwytywanie, transport, składowanie i utylizacja CO ₂	19
7.3.2	Efektywność energetyczna - całkowite koszty inwestycji (obniżona intensywność)	20
7.3.3	Efektywność energetyczna w budynkach - Całkowite koszty inwestycji	20
7.3.4	OZE, wodór i kogeneracja – całkowite koszty inwestycji	21
7.3.5	Gospodarowanie zasobami i GOZ - Dodatkowe koszty (scenariusz alternatywny)	21
7.3.6	Gospodarowanie zasobami i GOZ - Dodatkowe komponenty w istniejącym zakładzie	22
8	Pomoc de minimis	23
8.1	Kategorie wydatków objętych pomocą de minimis	23
8.2	Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania	23
8.3	Kategorie wydatków kwalifikowalnych	23
8.3.1	Usługi zewnętrzne (doradztwo)	23
8.3.2	Wydatki dotyczące subskrypcji oprogramowania	24
8.3.3	Wydatki dotyczące wspierania innowacyjności	24
	Tabele intensywności wsparcia	25

1. Ogólne zasady kwalifikowalności wydatków w projekcie

Pojęcia „wydatki kwalifikowalne” i „koszty kwalifikowalne” są stosowane w niniejszym Przewodniku zamiennie.

Zasady kwalifikowalności wydatków opierają się na Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027¹.

Suma kwalifikowalnych kosztów gruntów oraz nieruchomości zabudowanych nie może przekroczyć 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych; w przypadku terenów opuszczonych oraz przemysłowych, na których znajdują się budynki, limit ten zostaje podniesiony do 15% – na podstawie art. 64 ust 1 lit. b) rozporządzenia ogólnego.

1.1 Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach pomocy publicznej oraz pomocy de minimis

Łączna wartość pomocy publicznej oraz pomocy de minimis na projekt nie może przekroczyć **150 mln zł**. Minimalna wartość kosztów kwalifikowalnych wynosi 10 mln zł.

Jednocześnie maksymalne progi wartości dofinansowania i jej intensywności oraz rodzaje wydatków kwalifikowalnych muszą być zgodne z zasadami udzielania pomocy publicznej uregulowanymi w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 oraz zasadami udzielania pomocy *de minimis* uregulowanymi w rozporządzeniu w sprawie pomocy de minimis.

Wartość pomocy publicznej w ramach niżej wymienionych przeznaczeń pomocy nie może przekroczyć wskazanych progów², z zastrzeżeniem, iż na etapie oceny projektu nie ma możliwości zwiększenia pierwotnie wnioskowanego dofinansowania:

a) regionalna pomoc inwestycyjna (art. 14):

- w przypadku dużych projektów inwestycyjnych³ kwota pomocy nie przekracza dostosowanej kwoty pomocy obliczonej zgodnie z mechanizmem określonym w art. 2 pkt 20 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014,
- dla inwestycji, której koszty kwalifikowalne wynoszą **110 mln EUR** lub więcej **wartość pomocy na przedsiębiorstwo na projekt inwestycyjny** nie może przekroczyć:

¹ Źródło: <https://funduszeuropejskie.gov.pl/dokumenty/wytyczne-dotyczace-kwalifikowalnosci-wydatkow-2021-2027/>.

² Z uwzględnieniem kumulacji pomocy, o której mowa w art. 8 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

³ Duży projekt inwestycyjny oznacza inwestycję początkową, której koszty kwalifikowalne, obliczane z zastosowaniem cen i kursów wymiany w dniu przyznania pomocy, przekraczają 50 mln EUR.

- i. w przypadku maksymalnej intensywności pomocy regionalnej na poziomie 15%:
12,38 mln EUR;
 - ii. w przypadku maksymalnej intensywności pomocy regionalnej na poziomie 25%:
20,63 mln EUR;
 - iii. w przypadku maksymalnej intensywności pomocy regionalnej na poziomie 30%:
24,75 mln EUR;
 - iv. w przypadku maksymalnej intensywności pomocy regionalnej na poziomie 35%:
28,88 mln EUR;
 - v. w przypadku maksymalnej intensywności pomocy regionalnej na poziomie 40%:
33 mln EUR;
 - vi. w przypadku maksymalnej intensywności pomocy regionalnej na poziomie 50%:
41,25 mln EUR;
- b) pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP (art. 18): **2,2 mln EUR** na przedsiębiorstwo i na projekt;
- c) pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności (art. 28): **10 mln EUR** na przedsiębiorstwo i na projekt;
- d) pomoc szkoleniowa (art. 31): **3 mln EUR** na projekt szkoleniowy;
- e) pomoc inwestycyjna na ochronę środowiska, w tym obniżenie emisyjności (art. 36): **30 mln EUR** na przedsiębiorstwo na projekt inwestycyjny, z zastrzeżeniem, iż w przypadku pomocy na infrastrukturę dedykowaną i magazynowanie, o których mowa w art. 36 ust. 4 limit wynosi: **25 mln EUR** na projekt;
- f) pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną inną niż w budynkach (art. 38): **30 mln EUR** na przedsiębiorstwo na projekt inwestycyjny;
- g) pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną w budynkach (art. 38a): **30 mln EUR** na przedsiębiorstwo na projekt inwestycyjny;
- h) pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji (art. 41): **30 mln EUR** na przedsiębiorstwo na projekt inwestycyjny; wszystkie części inwestycji (wytwarzanie i magazynowanie) uznaje się za stanowiące jeden zintegrowany projekt na potrzeby weryfikacji zgodności z progami określonymi w art. 4 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014;
- i) pomoc inwestycyjna na efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym (art. 47): **30 mln EUR** na przedsiębiorstwo na projekt inwestycyjny.

Pomoc de minimis może być udzielona pod warunkiem, że łącznie z inną pomocą de minimis oraz pomocą de minimis w rolnictwie i rybołówstwie, przyznaną przez **Rzeczpospolitą Polską**

w okresie 3 lat z różnych źródeł i w różnych formach, **nie przekroczy kwoty wskazanej w rozporządzeniu** w sprawie pomocy de minimis, **która wynosi 300 000 EUR dla jednego przedsiębiorstwa**. Do celów ustalenia dopuszczalnego pułapu pomocy de minimis przez jedno przedsiębiorstwo rozumie się jedno przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 2 ust. 2 **rozporządzenia w sprawie pomocy de minimis**. Wnioskowana pomoc de minimis nie może przekroczyć ww. pułapu.

Koszty mogą zostać poniesione najwcześniej po dniu złożenia wniosku.

Aby ustalić, czy przestrzegane są ww. maksymalne progi pomocy oraz progi maksymalnej intensywności pomocy, należy wziąć pod uwagę **warunki kumulacji** wskazane w art. 8 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Na etapie oceny wniosku do przeliczenia na EUR wysokości wnioskowanego dofinansowania stosowany jest kurs średni EUR – ogłaszany przez Narodowy Bank Polski – obowiązujący w dniu ogłoszenia naboru.

Do przeliczenia na EUR wysokości udzielonego dofinansowania w ramach poszczególnych przeznaczeń pomocy w projekcie, stosowany jest kurs średni walut EUR – ogłaszany przez Narodowy Bank Polski – obowiązujący w dniu zawarcia umowy, a w przypadku zmiany – w dniu zawarcia aneksu do umowy.

Istotne wykluczenia z finansowania w ramach projektu:

W ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej koszty związane z wytwarzaniem energii można uznać za kwalifikowalne, o ile:

- (1) wytwarzanie energii nie jest podstawowym celem projektu (większość kosztów nie powinna być powiązana z wytwarzaniem energii);
- (2) zdolność wytwarzania energii powinna być dostosowana do potrzeb przedsiębiorstwa, tj. celem jest zużywanie wytworzonej energii na potrzeby własne (a więc maksymalnie 20% zaplanowanej do wytworzenia energii może zostać sprzedane, na podstawie analizy ex ante);
- (3) w odniesieniu do źródła energii, jedynie inwestycje, które kwalifikowałyby się do otrzymania pomocy na podstawie zasad dotyczących pomocy państwa w sektorze energii, będą uznane za kwalifikowalne, np. odnawialne źródła energii lub wysokosprawna kogeneracja.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności, środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego nie mogą być udzielone na inwestycje w zakresie produkcji, przetwarzania, transportu, dystrybucji, magazynowania lub spalania **paliw kopalnych**. Ocena powyższego aspektu odbywa się na dwóch poziomach:

- a) wykluczenie ze względu na cel projektu;

Niekwalifikowalne są w całości koszty projektów, które jako cel mają działania w zakresie produkcji, przetwarzania, transportu, dystrybucji, magazynowania lub spalania paliw kopalnych. Samo wykorzystanie urządzeń zasilanych paliwami kopalnymi (w tym gazem ziemnym) w projekcie, którego cel jest inny niż wymieniony w art. 7, nie powoduje automatycznego wykluczenia z możliwości wsparcia w ramach naboru. Działalność objęta projektem (opisana we wniosku lub określona za pomocą PKD) nie musi być wykluczona, jednak konieczne jest zweryfikowanie wykluczenia na poziomie kosztów projektu.

b) wykluczenie na poziomie kosztów;

Koszt związany z wykorzystaniem urządzeń zasilanych paliwami kopalnymi nie może być kosztem kwalifikowalnym w projekcie.

W naborze nie dopuszczane są żadne wyjątki przewidziane w art. 7 ust. 1 lit. h ww. rozporządzenia.

Zgodnie z kryterium „Projekt nie dotyczy działalności wykluczonych ze wsparcia” projekt nie może dotyczyć rozwiązań mających zastosowanie wyłącznie militarne, natomiast może dotyczyć rozwiązań o podwójnym zastosowaniu (tzw. dual-use).

1.2 Zasady kwalifikowalności podatku VAT

Podatek VAT co do zasady stanowi wydatek niekwalifikowalny w projekcie.

Podatek VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny w ramach projektu tylko wtedy, gdy wnioskodawcy zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT. Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na niepodjęcie przez wnioskodawcę czynności zmierzających do realizacji tego prawa.

Kwalifikowalność VAT jest badana odrębnie w odniesieniu do każdego z podmiotów zaangażowanych w realizację projektu.

Za posiadanie prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, o którym mowa powyżej, nie uznaje się możliwości określonej w art. 113 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.), ani przypadku wskazanego w art. 90 ust. 10 pkt 2 tej ustawy.

2. Wkład własny i środki prywatne

Wnioskodawca zobowiązuje się do zapewnienia współfinansowania realizacji Projektu ze środków prywatnych⁴ (w tym zapewnienia wkładu własnego do projektu).

Wnioskodawca jest zobowiązany do wniesienia wkładu własnego w zadeklarowanej wysokości na pokrycie części kosztów kwalifikowalnych w projekcie.

Wkład własny może zostać wniesiony wyłącznie w formie pieniężnej (rozchód środków finansowych z rachunku lub kasy w trakcie trwania projektu). Wkład własny wnioskodawcy nie może pochodzić ze środków publicznych, w tym dotacji/subwencji z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Wkład własny oznacza środki finansowe wnoszone przez wnioskodawcę, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i które nie zostaną wnioskodawcy przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną wnioskodawcy).

⁴ Środki prywatne - należy przez to rozumieć wkład własny oraz środki finansowe, które będą zapewnione przez wnioskodawcę na pokrycie wydatków niekwalifikowalnych (różnica między kwotą wydatków ogółem projektu a kwotą dofinansowania przekazaną beneficjentowi).

3. Wydatki kwalifikowalne w projekcie w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej

3.1 Pomoc publiczna

Wnioskodawca może uzyskać wsparcie w projekcie na podstawie **art. 14 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014**.

3.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Intensywność pomocy nie może przekroczyć limitów intensywności wsparcia wskazanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2022-2027 (Dz. U. poz. 2422, z późn. zm.) w przypadku **regionalnej pomocy inwestycyjnej**.

Intensywność wsparcia w regionalnej pomocy inwestycyjnej w poszczególnych regionach dla poszczególnych kategorii przedsiębiorstw została przedstawiona w Tabeli nr 1.

1. W przypadku pomocy przyznanej dużym przedsiębiorstwom na zasadniczą zmianę procesu produkcji koszty kwalifikowalne muszą przekraczać koszty amortyzacji aktywów związanych produkcją, której dotyczy zmiana, w okresie poprzednich 3 obrotowych.
2. W przypadku pomocy przyznanej na dywersyfikację istniejącego zakładu koszty kwalifikowalne muszą przekraczać o co najmniej 200% wartość księgową ponownie wykorzystywanych aktywów, odnotowaną w roku obrotowym poprzedzającym rozpoczęcie prac.
3. Wnioskodawca jest zobowiązany do wniesienia wkładu własnego na poziomie co najmniej 25% wartości kosztów kwalifikowalnych **objętych dofinansowaniem w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej**, w formie środków finansowych wolnych od publicznego wsparcia.

3.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych

W ramach **regionalnej pomocy inwestycyjnej** kwalifikowalne są koszty wskazane w pkt 3.3.1 – 3.3.5 związane z realizacją inwestycji początkowej (o której mowa w art. 2 pkt. 49 lit. a rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014) lub związane z realizacją inwestycji początkowej, która zapoczątkowuje nową działalność gospodarczą (o której mowa w art. 2 pkt 51 lit. a rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014).

3.3.1 Grunty

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia prawa użytkowania wieczystego gruntu lub nabycia prawa własności gruntu, jeżeli jest on niezbędny do realizacji projektu i kwalifikowany wyłącznie w zakresie, w jakim jest wykorzystany do celów realizacji projektu.

Ponadto kwalifikowalne są raty spłaty kapitału gruntów, poniesione przez korzystającego do dnia zakończenia realizacji projektu, do wysokości kapitału z dnia zawarcia umowy leasingu albo spłaty kapitału nieruchomości niezabudowanych, należnej finansującemu z tytułu umowy leasingu, pod warunkiem, że we wniosku finansujący jest wskazany przez wnioskodawcę jako podmiot upoważniony do poniesienia kosztu, oraz pod warunkiem, że umowa leasingu będzie obejmowała okres co najmniej 5 lat liczonych od przewidywanego dnia zakończenia realizacji projektu, a w przypadku MŚP - okres co najmniej 3 lat liczonych od przewidywanego dnia zakończenia realizacji projektu.

3.3.2 Nieruchomości zabudowane

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia prawa własności nieruchomości zabudowanej, z wyłączeniem lokali mieszkalnych, jeżeli: nieruchomość jest niezbędna do realizacji projektu i kwalifikowana wyłącznie w zakresie, w jakim jest wykorzystana do celów realizacji projektu.

Ponadto kwalifikowalne są raty spłaty kapitału nieruchomości zabudowanych, poniesione przez korzystającego do dnia zakończenia realizacji projektu, do wysokości kapitału z dnia zawarcia umowy leasingu albo spłaty kapitału nieruchomości zabudowanych, należnej finansującemu z tytułu umowy leasingu, pod warunkiem że we wniosku finansujący jest wskazany przez wnioskodawcę jako podmiot upoważniony do poniesienia kosztu oraz pod warunkiem, że umowa leasingu będzie obejmowała okres co najmniej 5 lat liczonych od przewidywanego dnia zakończenia realizacji projektu, a w przypadku MŚP - okres co najmniej 3 lat liczonych od przewidywanego dnia zakończenia realizacji projektu.

Suma kwalifikowalnych kosztów gruntów (3.3.1) oraz nieruchomości zabudowanych (3.3.2) nie może przekroczyć 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych, o których mowa w pkt 3.3.1 - 3.3.5; w przypadku terenów opuszczonych oraz przemysłowych⁵, na których znajdują się budynki, limit ten zostaje podniesiony do 15% – na podstawie art. 64 ust. 1 lit. b) rozporządzenia ogólnego.

⁵ tereny opuszczone i przemysłowe – należy przez to rozumieć nieużytkowane lub nie w pełni wykorzystane tereny, które pierwotnie przeznaczone były pod działalność gospodarczą, która obecnie została zakończona, w tym również otoczenie zakładów przemysłowych, w szczególności zdegradowane obszary, które ze względu na obecność substancji niebezpiecznych nie nadają się do ponownego zagospodarowania.

3.3.3 Środki trwałe/dostawy

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia środków trwałych innych niż nieruchomości, w tym koszty instalacji i uruchomienia oraz leasing finansowy środków trwałych innych niż nieruchomości.

Kwalifikowalne są raty spłaty kapitału środków trwałych, poniesione przez korzystającego do dnia zakończenia realizacji projektu, do wysokości kapitału z dnia zawarcia umowy leasingu albo spłaty kapitału środków trwałych, należnej finansującemu z tytułu umowy leasingu, pod warunkiem, że we wniosku finansujący jest wskazany przez wnioskodawcę jako podmiot upoważniony do poniesienia kosztu, przy czym umowa leasingu prowadzi do przeniesienia własności tych środków na korzystającego, z wyłączeniem leasingu zwrotnego.

Nabywane środki trwałe muszą być nowe, z wyjątkiem nabywanych przez MŚP.

Nowe aktywa oznaczają aktywa, które zostały nabyte po cenie rynkowej przez Wnioskodawcę po dniu złożenia wniosku oraz które nie były nigdy wcześniej wykorzystywane w procesie produkcji.

3.3.4 Roboty budowlane

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia robót i materiałów budowlanych.

3.3.5 Wartości niematerialne i prawne

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych w formie patentów, licencji, know-how oraz innych praw własności intelektualnej, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- a) będą wykorzystywane wyłącznie w zakładzie otrzymującym pomoc,
- b) będą podlegać amortyzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości,
- c) zostaną nabyte na warunkach rynkowych od osób trzecich niepowiązanych z wnioskodawcą,
- d) będą stanowić aktywa wnioskodawcy i pozostaną związane z projektem, na który przyznano pomoc, przez okres co najmniej 5 lat liczonych od dnia zakończenia realizacji projektu, a w przypadku MŚP - 3 lat liczonych od dnia zakończenia realizacji projektu.

W przypadku dużych przedsiębiorstw koszty wartości niematerialnych i prawnych są kwalifikowalne jedynie do wysokości 50% całkowitych kwalifikowalnych kosztów inwestycji początkowej. W przypadku MŚP za koszty kwalifikowalne uznaje się 100 % kosztów wartości niematerialnych i prawnych.

4. Wydatki kwalifikowalne na usługi doradcze

4.1 Pomoc publiczna

Wnioskodawca będący MŚP może uzyskać wsparcie w projekcie na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 jako pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP (art. 18).

4.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Limity wynikające z przepisów pomocy publicznej:

Intensywność pomocy nie może przekroczyć 50% kosztów kwalifikowalnych.

4.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych

4.3.1 Usługi zewnętrzne (doradztwo)

Koszty usług doradczych niezbędnych do realizacji projektu świadczonych przez doradców zewnętrznych.

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są m. in. koszty usług doradczych niezbędnych do realizacji projektu, świadczonych przez doradców zewnętrznych tj. osoby fizyczne niezatrudnione u wnioskodawcy, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które oferują usługi doradztwa.

Usługi doradcze nie mogą mieć charakteru ciągłego ani okresowego, nie mogą być też związane z bieżącą działalnością operacyjną, w szczególności w zakresie doradztwa podatkowego, księgowego, stałej obsługi prawnej lub reklamy. Usługi realizowane wewnątrznie u wnioskodawcy (przez pracowników wnioskodawcy) oraz przez osoby i podmioty z nim powiązane⁶ są niekwalifikowalne.

Koszty te są objęte pomocą z art. 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 dla MŚP.

⁶ W rozumieniu Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027

5. Wydatki kwalifikowalne na wspieranie innowacyjności

5.1 Pomoc publiczna

Wnioskodawca będący MŚP może uzyskać wsparcie w projekcie na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 jako pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności (art. 28).

5.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Limity wynikające z przepisów pomocy publicznej:

Intensywność pomocy nie może przekroczyć 50% kosztów kwalifikowalnych.

5.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych

5.3.1 Usługi zewnętrzne (wsparcie innowacji)

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty udostępnienia banków danych, zasobów bibliotecznych, usług w chmurze i usług przechowywania danych, badań rynku, laboratoriów, usług w zakresie zdolności obliczeniowych, takie jak oferowane przez High-performance computing (HPC), oznaczeń jakości, usług w zakresie testowania i certyfikacji, w tym koszty weryfikacji technologii środowiskowych (ETV – Environmental Technology Verification), w celu opracowania bardziej wydajnych lub zaawansowanych technologicznie produktów, procesów lub usług, poniesione po dniu złożenia wniosku.

Koszty te są objęte pomocą z art. 28 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (usługi wsparcia innowacji, o których mowa w art. 2 pkt 95 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014) dla MŚP.

6 Wydatki kwalifikowalne na szkolenia

6.1 Pomoc publiczna

Wnioskodawca może uzyskać wsparcie w projekcie na podstawie **art. 31 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014**.

6.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Intensywność pomocy na szkolenia nie może przekroczyć 50% kosztów kwalifikowalnych.

Intensywność ta może zostać zwiększona:

- o **10 punktów procentowych** dla średnich przedsiębiorstw;
- o **20 punktów procentowych** dla mikro- i małych przedsiębiorstw.

6.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych

6.3.1 Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe rzeczywiste)

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są **koszty bezpośrednio związane z usługami szkoleniowymi świadczonymi na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz koszty szkoleń realizowanych poza Rzeczpospolitą Polską⁷ rozliczane na podstawie kosztów rzeczywistych**, zgodnie z następującymi kategoriami kosztów:

- 1) wynagrodzenia wykładowców (za czas przeprowadzenia szkolenia oraz ewentualnych konsultacji po szkoleniu, o ile są one wliczone w czas przeprowadzenia szkolenia), koszty operacyjne wykładowców takie jak koszty podróży, koszty zakwaterowania, koszty amortyzacji narzędzi i wyposażenia w zakresie, w jakim są wykorzystywane podczas szkolenia;
- 2) koszty wynajmu sal szkoleniowych z adekwatnymi narzędziami i wyposażeniem w zakresie, w jakim są wykorzystywane podczas szkolenia;
- 3) koszty materiałów szkoleniowych, w tym koszty tłumaczeń związanych ze szkoleniem;
- 4) koszty administracyjne związane z organizacją i obsługą szkolenia, w tym przerwy kawowe i lunche / posiłki serwowane w czasie szkolenia;
- 5) koszty uczestników szkolenia bezpośrednio związane ze szkoleniem, tj. koszty podróży i zakwaterowania,
- 6) koszty usług doradczych związanych ze szkoleniem.

Koszty wsparcia uczestników projektu będą uznane za kwalifikowalne pod warunkiem, że osoba, która jest zgłaszana na szkolenie, na dzień rozpoczęcia szkolenia ma m.in. zawartą umowę o pracę, lub umowę cywilnoprawną - umowę zlecenie.

Usługi szkoleniowe mogą być świadczone tylko przez wykonawców zewnętrznych, tj. osoby fizyczne niezatrudnione u wnioskodawcy, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które oferują usługi szkoleniowe.

Szkolenia powinny zapewnić pracownikom specjalistyczną wiedzę i umiejętności istotne dla rozwoju i wytwarzania technologii krytycznych.

W projekcie nie mogą być kwalifikowalne:

- 1) wydatki związane ze szkoleniami prowadzonymi w celu przestrzegania obowiązkowych przepisów krajowych w zakresie szkoleń (w rozumieniu art. 31 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014), w szczególności usługi szkoleniowe, których obowiązek przeprowadzenia na zajmowanym stanowisku pracy wynika z odrębnych przepisów

⁷ Przez szkolenia realizowane poza Rzeczpospolitą Polską należy również rozumieć szkolenia online realizowane przez podmiot zagraniczny.

prawa (np. wstępne i okresowe szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, szkolenia okresowe potwierdzające kwalifikacje na zajmowanym stanowisku pracy);

2) wydatki związane ze:

- a) szkoleniami i egzaminami niezbędnymi w bieżącej działalności przedsiębiorstwa, niemające bezpośredniego związku z realizowanym projektem np. szkolenia prawne, informatyczne, językowe, zawodowe;
- b) udziałem w studiach podyplomowych, konferencjach;
- c) usługami doradczymi i szkoleniowymi, których celem jest rozwój kompetencji managerskich.

Wydatki na szkolenia nie obejmują szkoleń wewnętrznych, prowadzonych przez pracowników wnioskodawcy, zatrudnionych na podstawie jakiejkolwiek formy zatrudnienia (bez względu na to czy stanowią personel projektu, czy są pracownikami niezaangażowanymi w projekt).

Zarówno dla MŚP, jak i dla dużych przedsiębiorstw koszty wskazane w pkt 6.3.1 są objęte pomocą z art. 31 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

7 Pomoc inwestycyjna na ochronę środowiska

7.1 Pomoc publiczna

Wnioskodawca może uzyskać wsparcie w projekcie na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 jako:

- a) pomoc inwestycyjną na ochronę środowiska, w tym obniżenie emisyjności (art. 36);
- b) pomoc inwestycyjną na środki wspierające efektywność energetyczną inną niż w budynkach (art. 38);
- c) pomoc inwestycyjną na środki wspierające efektywność energetyczną w budynkach (art. 38a)
- d) pomoc inwestycyjną na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji (art. 41);
- e) pomoc inwestycyjną na efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym (art. 47).

7.2 Limity wydatków kwalifikowalnych w projekcie oraz limity dofinansowania

Limity wynikające z przepisów pomocy publicznej:

1. **Intensywność pomocy** na wydatki w ramach poszczególnych przeznaczeń pomocy nie może przekroczyć:
 - a) w przypadku **pomocy inwestycyjnej na ochronę środowiska, w tym obniżenie emisyjności:**
 - i. 30% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku inwestycji związanych z CCS⁸ lub CCU⁹;
 - ii. 50% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku, gdy inwestycja prowadzi do 100% redukcji bezpośrednich emisji gazów cieplarnianych, z wyjątkiem inwestycji opartych na wykorzystaniu biomasy;
 - iii. 40% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku pozostałych inwestycji wspieranych na zasadach określonych w art. 36 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014;
 - b) 30% kosztów kwalifikowalnych w przypadku pomocy inwestycyjnej na środki wspierające **efektywność energetyczną inną niż w budynkach;**
 - c) w przypadku pomocy inwestycyjnej na środki wspierające **efektywność energetyczną w budynkach:**

⁸ CCS oznacza wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla

⁹ CCU oznacza wychwytywanie i utylizację dwutlenku węgla

- i. 25% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku inwestycji polegających na instalacji lub wymianie tylko jednego rodzaju elementów budynku w rozumieniu art. 2 pkt 9 dyrektywy 2010/31/UE;
 - ii. 30% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku pozostałych inwestycji wspierających efektywność energetyczną w budynkach;
 - d) w przypadku pomocy inwestycyjnej na **propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji:**
 - i. 45% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku inwestycji w produkcję odnawialnych źródeł energii, z uwzględnieniem pomp ciepła w rozumieniu art. 2 pkt 108b rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 spełniających warunki określone w Załączniku VII do dyrektywy 2018/2001, wodoru odnawialnego oraz wysokosprawnej kogeneracji opartej na odnawialnych źródłach energii;
 - ii. 30% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku pozostałych inwestycji objętych art. 41 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014;
 - e) 40% kosztów kwalifikowalnych w przypadku pomocy inwestycyjnej na **efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym;**
2. Intensywność może zostać **zwiększona o:**
 - 10 punktów procentowych - dla średnich przedsiębiorstw,
 - 20 punktów procentowych – dla mikro i małych przedsiębiorstw.
3. Dodatkowo dla rodzajów pomocy wymienionych w literach a, b, c i e intensywność może zostać **zwiększona o:**
 - 5 punktów procentowych - dla inwestycji usytuowanych na obszarze województw dolnośląskiego i wielkopolskiego, a także następujących gmin regionu warszawskiego stołecznego: Baranów, Błonie, Dąbrówka, Dobrze, Góra Kalwaria, Grodzisk Mazowiecki, Jadów, Jaktorów, Kałuszyn, Kampinos, Kołbiel, Latowicz, Leoncin, Leszno, Mrozy, Nasielsk, Osieck, Prażmów, Serock, Siennica, Sobienie-Jeziory, Strachówka, Tarczyn, Tłuszcz, Zakroczym lub Żabia Wola,
 - 15 punktów procentowych - dla inwestycji usytuowanych na obszarze województw: kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, lubuskiego, łódzkiego, małopolskiego, opolskiego, podkarpackiego, podlaskiego, pomorskiego, śląskiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego lub zachodniopomorskiego lub regionu mazowieckiego regionalnego.

Projekty realizowane na obszarach gmin regionu warszawskiego stołecznego, innych niż wskazane powyżej, nie kwalifikują się w ogóle do zwiększenia intensywności pomocy związanej z lokalizacją inwestycji.

4. Ponadto dla pomocy wymienionej:

- w pkt 1 lit. c) intensywność może zostać **zwiększona o 15 punktów procentowych**
 - w przypadku gdy inwestycja dotyczy poprawy efektywności energetycznej istniejących budynków prowadzącej do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 40 % w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji¹⁰.

Intensywność wsparcia w poszczególnych regionach i dla poszczególnych kategorii przedsiębiorstw w zakresie pomocy na ochronę środowiska (pkt 1 lit. a - e) została przedstawiona w Tabeli nr 2.

7.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych na ochronę środowiska

7.3.1 Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności

W ramach **pomocy inwestycyjnej na ochronę środowiska, w tym obniżenie emisyjności (art. 36 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014)** kwalifikowalne są koszty wymienione w pkt 1 – 4.

Normy unijne oznaczają normy, o których mowa w art. 2 ust. 102 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Wydatków, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu ochrony środowiska, nie uznaje się za kwalifikowalne.

1) Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności - dodatkowe komponenty w istniejącym zakładzie.

W ramach tej kategorii za koszty kwalifikowalne uznaje się całkowite koszty inwestycji, polegającej na instalacji dodatkowych komponentów w już istniejącym zakładzie, dla której nie istnieje inwestycja alternatywna mniej przyjazna dla środowiska.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

2) Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności - koszty budowy infrastruktury dedykowanej.

W ramach tej kategorii za kwalifikowalne uznaje się całkowite koszty inwestycji polegającej na budowie infrastruktury dedykowanej, o której mowa w art. 2 pkt 130 ostatnie zdanie rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, dla wodoru odnawialnego, ciepła odpadowego lub dwutlenku węgla. Kwalifikowalne są koszty budowy lub modernizacji obiektów do

¹⁰ Zwiększenia intensywności nie stosuje się w przypadku gdy inwestycja nie poprawia charakterystyki energetycznej budynku ponad poziom wynikający z minimalnych norm charakterystyki energetycznej, kwalifikujących się jako normy unijne i wchodzących w życie w okresie krótszym niż 18 miesięcy od momentu realizacji i zakończenia inwestycji.

magazynowania wodoru odnawialnego i wodoru spełniającego warunki określone w art. 36 ust. 1b akapit drugi rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

3) Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności - całkowite koszty inwestycji (obniżona intensywność pomocy)

W ramach tej kategorii za kwalifikowane uznaje się całkowite koszty inwestycji bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu ochrony środowiska, inne niż wymienione w pkt. 7.3.1 pkt 1-2. Jednocześnie poziomy intensywności, o których mowa w pkt. 7.2 pkt 1 lit a) oraz premie z tytułu statusu przedsiębiorstwa oraz lokalizacji inwestycji są zmniejszone o 50%, zgodnie z zasadą odstępstwa, o której mowa w art. 36 ust. 11 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

4) Ochrona środowiska, w tym wychwytywanie, transport, składowanie i utylizacja CO₂

W ramach tej kategorii za kwalifikowane uznaje się koszty bezpośrednio powiązane z realizacją celu środowiskowego, o których mowa w art. 2 pkt 131a) i 131b) rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014. Kwalifikowane są wyłącznie koszty CCS /CCU związane z CO₂ nie pochodzącym ze spalania/wydobycia paliw kopalnych.

Inwestycje w wychwytywanie i transport CO₂ muszą spełniać łącznie następujące warunki:

- a) wychwytywanie lub transport CO₂, w tym poszczególne elementy łańcucha CCS lub CCU, są włączone do całego łańcucha CCS lub CCU;
- b) wartość bieżąca netto projektu inwestycyjnego w ciągu jego cyklu życia jest ujemna. W celu obliczenia wartości bieżącej netto projektu uwzględnia się nieponiesione koszty emisji CO₂;
- c) kosztami kwalifikowalnymi są wyłącznie dodatkowe koszty inwestycyjne wynikające z wychwytywania CO₂ z instalacji emitującej CO₂ (instalacji przemysłowej lub elektrowni) lub bezpośrednio z powietrza atmosferycznego, a także wynikające z buforowego składowania i transportu wychwyconych emisji CO₂.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: środków trwałych innych niż nieruchomości, wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

7.3.2 Efektywność energetyczna - całkowite koszty inwestycji (obniżona intensywność)

W ramach tej kategorii za kwalifikowane uznaje się koszty inwestycji bezpośrednio związane z poprawą efektywności energetycznej. Poziomy intensywności, o których mowa w pkt. 7.2 pkt 1 lit b) oraz premie z tytułu statusu przedsiębiorstwa i lokalizacji inwestycji są zmniejszone o 50% zgodnie z zasadą odstępstwa, o której mowa w art. 38 ust. 8 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

Wydatków, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu efektywności energetycznej, nie uznaje się za kwalifikowalne.

Kwalifikowane są tylko i wyłącznie koszty bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu **efektywności energetycznej** innej niż w budynkach, o której mowa w art. 2 ust. 103 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Koszty te są objęte pomocą z art. 38 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną inną niż w budynkach).

7.3.3 Efektywność energetyczna w budynkach - Całkowite koszty inwestycji

Kosztami kwalifikowalnymi są całkowite koszty inwestycji bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu efektywności energetycznej budynku, o której mowa w art. 2 ust. 103 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, poniesione przez wnioskodawcę będącego właścicielem lub najemcą budynku.

Jednocześnie, w ramach inwestycji w poprawę efektywności energetycznej budynku można uwzględnić jako dodatkowe następujące koszty wymienione w art. 38a ust. 7 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 tj.:

- a) montaż zintegrowanych urządzeń wytwarzających na miejscu energię elektryczną, ciepłą lub chłodniczą z odnawialnych źródeł energii, w tym między innymi paneli fotowoltaicznych i pomp ciepła;
- b) instalacja urządzeń do magazynowania energii wytworzonej przez miejscowe instalacje wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych. Urządzenia do magazynowania muszą pozyskiwać co najmniej 75 % swojej energii z bezpośrednio podłączonej instalacji wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych w skali roku;
- c) budowa i instalacja infrastruktury ładowania przeznaczonych do użytku przez użytkowników budynku oraz infrastruktury powiązanej, takiej jak kanały, jeżeli obiekty parkingowe znajdują się wewnątrz budynku lub fizycznie sąsiadują z budynkiem;
- d) instalacja urządzeń do cyfryzacji budynku, w szczególności na rzecz zwiększenia jego gotowości do obsługi inteligentnych sieci, w tym przewodowania pasywnego

wewnątrz budynków lub okablowania strukturalnego na potrzeby sieci danych oraz dodatkowej części infrastruktury szerokopasmowej znajdującej się na terenie nieruchomości, do której budynek należy, z wyjątkiem oprzewodowania lub okablowania na potrzeby sieci danych poza nieruchomością;

- e) inwestycje w zielone dachy i wyposażenie do zatrzymywania i wykorzystywania wód deszczowych.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

Koszty te są objęte pomocą z art. 38a rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną w budynkach).

7.3.4 OZE, wodór i kogeneracja – całkowite koszty inwestycji

Kosztami kwalifikowalnymi są całkowite koszty inwestycji bezpośrednio związane z propagowaniem energii z odnawialnych źródeł energii, propagowaniem wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji.

Pomoc przyznawana jest wyłącznie na moce nowo zainstalowane lub odnowione.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

Koszty te są objęte pomocą z art. 41 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji).

7.3.5 Gospodarowanie zasobami i GOZ - Dodatkowe koszty (scenariusz alternatywny)

W ramach tej kategorii kosztami kwalifikowalnymi są dodatkowe koszty inwestycji określone przez porównanie całkowitych kosztów inwestycji (rodzaje inwestycji wskazanych w art. 47 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014) z kosztami projektu lub działania mniej przyjaznego dla środowiska, mogącego stanowić jeden z poniższych scenariuszy alternatywnych:

- i. przeprowadzenie porównywalnej inwestycji, która w wiarygodny sposób zostałaaby zrealizowana bez pomocy i która nie umożliwia osiągnięcia tego samego poziomu efektywnej gospodarki zasobami;
- ii. przetwarzanie odpadów zgodnie ze sposobem przetwarzania, który znajduje się niżej w kolejności priorytetów hierarchii postępowania z odpadami określonej w art. 4 ust. 1 dyrektywy 2008/98/WE, lub przetwarzanie odpadów, innych produktów, materiałów lub substancji w mniej zasobooszczędny sposób;

- iii. przeprowadzenie porównywalnej inwestycji w tradycyjny proces produkcji z wykorzystaniem surowca pierwotnego lub wsadu, jeśli otrzymany produkt wtórny (ponownie użyty lub pochodzący z odzysku) można uznać za technicznie i ekonomicznie wymienny z produktem pierwotnym.

Scenariusz alternatywny dot. lit. i oraz iii musi stanowić inwestycję o porównywalnej zdolności produkcyjnej i porównywalnym cyklu życia, zgodną z już obowiązującymi normami unijnymi. Scenariusz alternatywny powinien być wiarygodny w kontekście wymogów prawnych, warunków rynkowych i bodźców.

Kosztami kwalifikowalnymi będą koszty stanowiące różnicę wynikającą z porównania planowanej w ramach wniosku inwestycji do kosztów inwestycji alternatywnej. Intensywność pomocy, o której mowa w pkt. 7.2 pkt 1 lit e dotyczy w tym przypadku wskazanej wyżej różnicy w kosztach.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

7.3.6 Gospodarowanie zasobami i GOZ - Dodatkowe komponenty w istniejącym zakładzie

W ramach tej kategorii za koszty kwalifikowalne uznaje się całkowite koszty inwestycji polegającej na instalacji dodatkowych komponentów (części) w już istniejącym zakładzie, dla której nie istnieje inwestycja alternatywna (równoważna) mniej przyjazna dla środowiska.

Całkowite koszty inwestycji będą uznane za kwalifikowane w ramach tej kategorii również w sytuacji, gdy wnioskodawca może wykazać we wniosku, że w przypadku braku pomocy publicznej udzielanej zgodnie z art. 47 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, inwestycja nie zostałaby zrealizowana.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

8 Pomoc de minimis

8.1 Kategorie wydatków objętych pomocą de minimis

Wnioskodawca może uzyskać wsparcie w projekcie na podstawie rozporządzenia w sprawie pomocy de minimis na wydatki dotyczące:

- a) usług doradczych;
- b) subskrypcji oprogramowania;
- c) wspierania innowacyjności.

8.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Limity wynikające z przepisów pomocy publicznej:

Intensywność pomocy na wydatki w ramach poszczególnych przeznaczeń pomocy nie może przekroczyć:

- a) 50% kosztów kwalifikowalnych **na usługi doradcze;**
- b) 50% kosztów kwalifikowalnych **na wydatki dotyczące subskrypcji oprogramowania;**
- c) 50% kosztów kwalifikowalnych **na wydatki dotyczące wspierania innowacyjności.**

8.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych

8.3.1 Usługi zewnętrzne (doradztwo)

Koszty usług doradczych niezbędnych do realizacji projektu świadczonych przez doradców zewnętrznych.

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są m. in. koszty usług doradczych niezbędnych do realizacji projektu, świadczonych przez doradców zewnętrznych tj. osoby fizyczne niezatrudnione u wnioskodawcy, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które oferują usługi doradztwa.

Usługi doradcze nie mogą mieć charakteru ciągłego ani okresowego, nie mogą być też związane z bieżącą działalnością operacyjną, w szczególności w zakresie doradztwa podatkowego, księgowego, stałej obsługi prawnej lub reklamy. Usługi realizowane wewnątrz u wnioskodawcy (przez pracowników wnioskodawcy) oraz przez osoby i podmioty z nim powiązane¹¹ są niekwalifikowalne.

Koszty te są objęte pomocą de minimis dla dużych przedsiębiorstw.

¹¹ W rozumieniu Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027

8.3.2 Wydatki dotyczące subskrypcji oprogramowania

W ramach kategorii kwalifikowane są koszty subskrypcji oprogramowania wyłącznie w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby realizowanego projektu.

Koszty te są objęte pomocą de minimis zarówno dla MŚP, jak i dla dużych przedsiębiorstw.

8.3.3 Wydatki dotyczące wspierania innowacyjności

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty udostępnienia banków danych, zasobów bibliotecznych, usług w chmurze i usług przechowywania danych, badań rynku, laboratoriów, usług w zakresie zdolności obliczeniowych, takie jak oferowane przez High-performance computing (HPC), oznaczeń jakości, usług w zakresie testowania i certyfikacji, w tym koszty weryfikacji technologii środowiskowych (ETV – Environmental Technology Verification), w celu opracowania bardziej wydajnych lub zaawansowanych technologicznie produktów, procesów lub usług, poniesione po dniu **złożenia wniosku**.

Koszty te są objęte pomocą de minimis dla dużych przedsiębiorstw.

Tabele intensywności wsparcia

Tabela nr 1. Intensywność wsparcia dla regionalnej pomocy inwestycyjnej¹²

Województwo			Przedsiębiorstwa		
			mikro i małe	Średnie	duże
Lubelskie (obszar „a”) ¹³			75%	70%	60%
Podkarpackie (obszar „a”)			75%	70%	60%
Podlaskie (obszar „a”)			75%	70%	60%
Świętokrzyskie (obszar „a”)			75%	70%	60%
Warmińsko – mazurskie (obszar „a”)			75%	70%	60%
Kujawsko – pomorskie (obszar „a”)			70%	60%	50%
Lubuskie (obszar „a”)			70%	60%	50%
Opolskie (obszar „a”)			70%	60%	50%
Zachodniopomorskie (obszar „a”)			70%	60%	50%
Pomorskie (obszar „a”)			60%	50%	40%
Województwo	Podregion NUTS 3	Powiat/ gmina/ miasto	Przedsiębiorstwa		
			mikro i małe	średnie	duże
Łódzkie (obszar „a”)	piotrkowski	gminy: Wola Krzysztoporska, Rozprza, Bełchatów, Drużbice, Kleszczów, Kluki, Rusiec, Szczerców, Żelów, Gorzkowice, Dobryszce, Gomunice, Kamieńsk, Łgota Wielka, Ładzice, Radomsko; miasta: Piotrków Trybunalski, Bełchatów, Radomsko	75% ¹⁴	70% ¹⁵	60% ¹⁶
	sieradzki	gminy: Działoszyn, Kiełczygłów, Nowa Brzeźnica, Pajęczno, Rząśnia, Siemkowice, Strzelce Wielkie, Sulmierzyce, Czarnożyły, Konopnica, Osjaków, Ostrówek, Wieluń, Wierzchlas, Widawa, Złoczew			
	pozostałe obszary woj. Łódzkiego			70%	60%
Małopolskie (obszar „a”)	oświęcimski	powiaty: chrzanowski, olkuski, oświęcimski, wadowicki	75% ¹⁷	70% ¹⁸	60% ¹⁹
	pozostałe obszary woj. Małopolskiego			70%	60%
Śląskie (obszar „a”)	katowicki	powiaty: m. Chorzów, m. Katowice, m. Mysłowice, m. Ruda Śląska, m.			

¹² Intensywność pomocy nie może przekroczyć limitów intensywności wsparcia wskazanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2022-2027 (Dz. U. poz. 2422, z późn. zm.) w przypadku regionalnej pomocy inwestycyjnej.

¹³ **Obszary „a”** – obszary kwalifikujące się do uzyskania pomocy na mocy art. 107 ust. 3 lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Na tych obszarach pomoc może być przyznana na inwestycję początkową niezależnie od wielkości przedsiębiorstwa.

¹⁴ Uwzględniono zwiększenie intensywności pomocy dla terytoriów wybranych do objęcia wsparciem z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (od 16.02.2023 r.).

¹⁵ Jw.

¹⁶ Jw.

¹⁷ Uwzględniono zwiększenie intensywności pomocy dla terytoriów wybranych do objęcia wsparciem z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (od 16.02.2023 r.).

¹⁸ Jw.

¹⁹ Jw.

		Siemianowice Śląskie, m. Świętochłowice				
	sosnowiecki	powiaty: będziński, zawierciański, m. Dąbrowa Górnicza, M. Jaworzno, M. Sosnowiec				
	tyski	powiaty: mikołowski, pszczyński, bieruńsko – lędziński, m. Tychy				
	bielski	powiaty: bielski, cieszyński, żywiecki, m. Bielsko – Biąta				
	rybnicki	powiaty: raciborski, rybnicki, wodzisławski, m. Jastrzębie – Zdrój, m. Rybnik, m. Żory				
	bytomski	powiaty: lubliniecki, tarnogórski, m. Bytom, m. Piekary Śląskie				
	gliwicki	powiaty: gliwicki, m. Gliwice, m. Zabrze				
	pozostałe obszary woj. Śląskiego			70% ²⁰	60% ²¹	50% ²²
Wielkopolskie (obszar „c”) ²³	Poznań	powiat: m. Poznań	od 01.01.2025 r. do 31.12.2027 r.	40%	30%	20%
	poznański	powiaty: obornicki, poznański, szamotulski, średzki, śremski	od 01.01.2025 r. do 31.12.2027 r.	40%	30%	20%
	pozostałe obszary woj. Wielkopolskiego			50%	40%	30%
Dolnośląskie (obszar „c”)	Wrocław	powiat: m. Wrocław	od 01.01.2025 r. do 31.12.2027 r.	40%	30%	20%
	pozostałe obszary woj. Dolnośląskiego			50%	40%	30%
Mazowieckie (obszar „a”)	siedlecki	powiaty: garwoliński, łosicki, siedlecki, sokołowski, węgrowski, m. Siedlce		75%	70%	60%
	ciechanowski	powiaty: ciechanowski, mławski, płoński, pułtuski, żuromiński				
	ostrołęcki	powiaty: makowski, ostrołęcki, ostrowski, przasnyski, wyszkowski, m. Ostrołęka				
	płocki	powiaty: gostyniński, płocki, sierpecki, m. Płock		70%	60%	50%
	radomski	powiaty: białobrzegi, kozienicki, lipski, przysuski, radomski, szydłowiecki, zwoleński, m. Radom				

²⁰ Uwzględniono zwiększenie intensywności pomocy dla terytoriów wybranych do objęcia wsparciem z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (od 16.02.2023 r.).

²¹ Jw.

²² Jw.

²³ **Obszary „c”** – obszary kwalifikujące się do uzyskania pomocy na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Na tych obszarach pomoc może być przyznana dla MŚP na dowolną formę inwestycji początkowej. Natomiast pomoc dla dużych przedsiębiorstw może zostać przyznana wyłącznie na inwestycję początkową, która zapoczątkowuje nową działalność gospodarczą na danym obszarze.

	żyrardowski	powiaty: grójecki, sochaczewski, żyrardowski			
Mazowieckie (obszar „c”)	warszawski wschodni	gminy: Dąbrówka, Dobrze, Jadów, Kałuszyn, Kołbiel, Latowicz, Mrozy, Osieck, Serock, Siennica, Sobienie – Jeziory, Strachówka, Tłuszcz	60%	50%	40%
	warszawski zachodni	gminy: Baranów, Błonie, Góra Kalwaria, Grodzisk Mazowiecki, Jaktorów, Kampinos, Leoncin, Leszno, Nasielsk, Prażmów, Tarczyn, Zakroczym, Żabia Wola	50%	40%	30%
Mazowieckie (poza obszarami „a” i „c”)	<ul style="list-style-type: none"> – m. st. Warszawa, – powiat legionowski (gminy: Legionowo, Jabłonna, Nieporęt, Wieliszew), – powiat miński (gminy: Mińsk Mazowiecki, Sulejówek, Cegłów, Dębe Wielkie, Halinów, Jakubów, Stanisławów), – powiat otwocki (gminy: Józefów, Otwock, Celestynów, Karczew, Wiązowna), – powiat wołomiński (gminy: Kobyłka, Marki, Ząbki, Zielonka, Klembów, Poświętne, Radzymin, Wołomin), – powiat grodziski (gminy: Milanówek, Podkowa Leśna), – powiat nowodworski (gminy: Nowy Dwór Mazowiecki, Czosnów, Pomiechówek), – powiat piaseczyński (gminy: Konstancin-Jeziorna, Lesznówola, Piaseczno), – powiat warszawski zachodni (gminy: Izabelin, Łomianki, Ożarów Mazowiecki, Stare Babice), – powiat pruszkowski (cały). 		0%	0%	0%

Tabela nr 2. Intensywności wsparcia w ramach art. 36-47 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014

Lokalizacja	Przedsiębiorstwa duże	Przedsiębiorstwa średnie	Przedsiębiorstwa mikro i małe
1. Art. 36 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 - Pomoc inwestycyjna na ochronę środowiska, w tym obniżenie emisyjności (w przypadku kategorii wydatku 7.3.1 pkt 1, 2 zastosuj intensywności z lit. a lub b, w przypadku kategorii wydatku 7.3.1 pkt 3 <i>Ochrona środowiska - całkowite koszty inwestycji (obniżona intensywność pomocy)</i> wskazane w lit. a i b poniżej maksymalne intensywności pomocy publicznej należy zmniejszyć o 50%, natomiast w przypadku kategorii wydatków 7.3.1 pkt 4 zastosuj intensywność z lit c).			
a) Art. 36 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 - inwestycje prowadzące do 100% redukcji bezpośrednich emisji gazów cieplarnianych, z wyjątkiem inwestycji opartych na wykorzystaniu biomasy			
Obszar a*	65%	75%	85%
Obszar c**	55%	65%	75%
Poza obszarem „a” i „c”***	50%	60%	70%
b) Art. 36 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – inwestycje na ochronę środowiska inne niż wymienione w pkt 1 lit. a i inne niż inwestycje związane z CCS lub CCU			
Obszar a*	55%	65%	75%
Obszar c**	45%	55%	65%
Poza obszarem „a” i „c”***	40%	50%	60%
c) Art. 36 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – inwestycje w wychwytywanie i transport CO2 związane z CCS lub CCU			
Obszar a*	45%	55%	65%
Obszar c**	35%	45%	55%
Poza obszarem „a” i „c”***	30%	40%	50%
2. Art. 38 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 - efektywność energetyczna inna niż w budynkach (7.3.2)			
Obszar a*	22,5%	27,5%	32,5%
Obszar c**	17,5%	22,5%	27,5%
Poza obszarem „a” i „c”***	15%	20%	25%
3. Art. 38a rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 - inwestycje wspierające efektywność energetyczną w budynkach (w przypadku kategorii wydatku 7.3.3 zastosuj intensywności z lit. a lub b)			
a) Art. 38a rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 - inwestycje wspierające efektywność energetyczną w budynkach; inwestycje polegające na instalacji lub wymianie tylko jednego rodzaju elementów budynku w rozumieniu art. 2 pkt 9 dyrektywy 2010/31/UE			
Obszar a*	40%	50%	60%
Obszar c**	30%	40%	50%
Poza obszarem „a” i „c”***	25%	35%	45%
Poprawa efektywności energetycznej istniejącego budynku prowadząca do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 40% w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji: obszar a	55%	65%	75%
Poprawa efektywności energetycznej istniejącego budynku prowadząca do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej	45%	55%	65%

Lokalizacja	Przedsiębiorstwa duże	Przedsiębiorstwa średnie	Przedsiębiorstwa mikro i małe
40% w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji: obszar c			
Poprawa efektywności energetycznej istniejącego budynku prowadząca do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 40% w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji: poza obszarem „a” i „c”	40%	50%	60%
b) Art. 38a rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 - inwestycje wspierające efektywność energetyczną w budynkach, inne niż wskazane w pkt 3 lit. a			
Obszar a*	45%	55%	65%
Obszar c**	35%	45%	55%
Poza obszarem „a” i „c”***	30%	40%	50%
Poprawa efektywności energetycznej istniejącego budynku prowadząca do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 40% w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji: obszar a	60%	70%	80%
Poprawa efektywności energetycznej istniejącego budynku prowadząca do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 40% w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji: obszar c	50%	60%	70%
Poprawa efektywności energetycznej istniejącego budynku prowadząca do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 40% w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji: poza obszarem „a” i „c”	45%	55%	65%
4. Art. 41 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji (w przypadku kategorii wydatku 7.3.4 - OZE, wodór i kogeneracja – całkowite koszty inwestycji zastosuj intensywności z lit. a lub b)			
a) Art. 41 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – inwestycja w produkcję odnawialnych źródeł energii, z uwzględnieniem pomp ciepła w rozumieniu art. 2 pkt 108b rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 spełniających warunki określone w Załączniku VII do dyrektywy 2018/2001, wodoru odnawialnego oraz wysokosprawnej kogeneracji opartej na odnawialnych źródłach energii			
Wszystkie obszary	45%	55%	65%
b) Art. 41 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – inwestycje inne niż wskazano w lit. a			
Wszystkie obszary	30%	40%	50%
5. Art. 47 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym (w przypadku kategorii wydatku 7.3.5 - Gospodarowanie zasobami i GOZ - Dodatkowe koszty (scenariusz alternatywny) oraz 7.3.6 Gospodarowanie zasobami i GOZ - Dodatkowe komponenty w istniejącym zakładzie zastosuj intensywności z poniższej tabeli)			
Obszar a*	55%	65%	75%
Obszar c**	45%	55%	65%
Poza obszarem „a” i „c”***	40%	50%	60%

***obszary „a”** - województwa: kujawsko-pomorskie, lubelskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, opolskie, podkarpackie, podlaskie, pomorskie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie lub, zachodniopomorskie lub region mazowiecki regionalny.

****obszary „c”** - województwa: dolnośląskie i wielkopolskie oraz następujące gminy należące do regionu warszawskiego stołecznego: Baranów, Błonie, Dąbrówka, Dobre, Góra Kalwaria, Grodzisk Mazowiecki, Jadów, Jaktorów, Kałuszyn, Kampinos, Kołbiel, Latowicz, Leoncin, Leszno, Mrozy, Nasielsk, Osieck, Prażmów, Serock, Siennica, Sobienie-Jeziory, Strachówka, Tarczyn, Tłuszcz, Zakroczym lub Żabia Wola.

*****obszary poza „a” i „c”** - Miasto stołeczne Warszawa oraz powiaty ościenne tj.: powiat legionowski (gminy: Legionowo, Jabłonna, Nieporęt, Wieliszew), powiat miński (gminy: Mińsk Mazowiecki, Sulejówek, Cegłów, Dębe Wielkie, Halinów, Jakubów, Stanisławów), powiat otwocki (gminy: Józefów, Otwock, Celestynów, Karczew, Wiązowna), powiat wołomiński (gminy: Kobyłka, Marki, Ząbki, Zielonka, Klembów, Poświętne, Radzymin, Wołomin) powiat grodziski (gminy: Milanówek, Podkowa Leśna), powiat nowodworski (gminy: Nowy Dwór Mazowiecki, Czosnów, Pomiechówek), powiat piaseczyński (gminy: Konstancin Jeziorna, Lesznowola, Piaseczno), powiat pruszkowski cały, powiat warszawski zachodni (gminy: Izabelin, Łomianki, Ożarów Mazowiecki, Stare Babice).